

Mashg'ulotning maqsadi

O'quvchilar jonli va jonsiz tabiat o'rtasidagi farqlarni tushunadilar, ularning bir-biriga bog'liqligini o'rganadi. Ular tabiatning muvozanati va insonning undagi o'rnini haqida bilimga ega bo'ladi.

Mashg'ulot davomiyligi

40 daqiqa

Interfaol resurslar

Platformadagi interfaol resurslar 3-sinf Tabiiy fan (science) darsligining 2-mavzusi 10-13-sahifalaridagi berilgan nazariy ma'lumotlar asosida tayyorlangan.

Muhim va asosiy nazariy qism

Tabiat **ikki qismga** bo'linadi:

 **Jonli tabiat** – tirik organizmlar bo'lib, ular o'sadi, oziqlanadi, ko'payadi va harakat qiladi. Bunga quyidagilar kiradi:

Odamlar

Hayvonlar

O'simliklar

Mikroorganizmlar

 **Jonsiz tabiat** – tirik emas, lekin jonli tabiatga ta'sir qiladi. Bunga quyidagilar kiradi:

Havo

Suv

Tuproq

Quyosh nuri

Toshlar

Jonli va jonsiz tabiat bir-biriga bog'liq:

- ☒ O'simliklar quyosh nuri, suv va tuproqdagi minerallar yordamida o'sadi.
- ☒ Hayvonlar o'simliklar va boshqa hayvonlar bilan oziqlanadi.
- ☒ Suv bo'lmasa, jonli mavjudotlar yashay olmaydi.

Tabiat muvozanatini saqlash uchun jonli va jonsiz tabiat o'rtasidagi bog'liqlikni tushunish va unga zarar yetkazmaslik muhimdir.

STEM fanlar bilan integratsiyasi

◆ **Tabiiy fanlar** – Jonli va jonsiz tabiat tushunchasi, ularning o'zaro bog'liqligi.

- ◆ **Matematika** – O'simlik va hayvonlarning yashash muddatini hisoblash.
- ◆ **Texnologiya** – Tuproqni saqlash va suvni tozalash texnologiyalari.
- ◆ **Informatika** – Jonli va jonsiz tabiatni kuzatish uchun interaktiv xaritalar va onlayn manbalar.

Qiziqarli fakt

Dunyo okeanlarida tirik organizmlar yashamaydigan joy yo'q!

Olimlar eng chuqur okean joylarida ham tirik organizmlar yashashini aniqlashgan. Masalan, Mariana botig'ining **11 000 metr** chuqurligidagi joyida ham bakteriyalar va maxsus moslashgan hayvonlar mavjud!